

noget Sebraiff, hvormod andet Studium, selv af levende Sprog, ja selv af de reale Videnskaber, ikke i den Grad finder Naade for deres Dine. Nu kan det maasse blive noget anderledes, om ikke i selve Tankegangen, efterat vi have faaet en anden Lov for den lærde Undervisning, hvorved den klassiff-sproglige er sat ved Siden af den reale. Jeg tror derfor paa Flertallets Begne at kunne fastholde disse Betragtninger overfor de Indvendinger, der ere fremsatte mod vort Forslag; vi have allerede for længe været paa en feil Vej, og jeg tror, at vi benytte kun vor Ret paa en meget skaansom Maade, naar vi vedtage Flertallets Forslag. Med Hensyn til det Hovedspørgsmaal, der har været paa Bane angaaende den botaniske Høve, da har den høitærede Minister paany fremhævet, hvad der allerede paa anden Maade er kommet frem for Udvalget, at han har faaet den Opfattelse af Forhandlingerne i 1870—71, at naar Flertallet, som det ærede Medlem for Morsø førte Ordet for, forlangte en Indskrænkning af Udgifterne, saa betød det i Virkeligheden ikke en Indskrænkning i de Udgifter, hvorom der dengang taltes, nemlig de 326,000 Rd., men det betød faktisk en Udvidelse af disse Udgifter, om end ikke en altsfor stor. Jeg veed nu ikke, hvor gyldige Grunde den meget ærede Minister har til sin Opfattelse af Debatten dengang; det er heller ikke en Sag, der direkte vedkommer Udvalgets Flertal, men den maa afgjøres mellem det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds og Ministeren. Det ærede Medlem maa kunne oplyse os om, hvorvidt den Betænkning, jeg har refereret, er at forstaa saaledes som antydet, og hvorvidt han som Ordfører for det daværende Udvalg har udtalt sig saaledes, at den høitagede Kultusministers Opfattelse maa siges at være rigtig. Jeg tror, at det ærede Medlem vil komme til at sige, at han for sit Vedkommende hverken skriftlig eller mundtlig har givet Anledning til den Opfattelse. Jeg veed naturligvis ikke, i hvilken Retning det ærede Medlem vil udtale sig, men vi kunne vel vente at faae det at høre. Hvad nu selve Sagens Stilling angaar, da skal jeg for mit Vedkommende ikke have det Mindste imod, at en saa stor og omfattende Sag paany bliver gjort til Gjenstand for Udvalgets Overveelse mellem 2den og 3die Behandling, især naar nye Oplysninger og Meddelelser foreligge; det er ikke mere end Udvalgets simple Pligt, og i saa Henseende tør jeg altsaa, saafremt vort Forslag vedtages, erklære paa Flertallets Begne, at saafremt vi skulle finde nogen Grund til at søge Forslaget endret i Anledning af nye Oplysninger eller nye Overveelser, saa vil Resultatet deraf komme til at foreligge ved 3die Behandling. Naar det ærede Medlem for Morsø mente, at desfor vi i 1871 havde udsat Anlægget af Haven, saa vilde vi have faaet betydelig større Udgifter, samt at dette vilde have været at lægge Medlemmet for Veile Amts 2den Valg-

kreds personlig til Last, saa forstaaer jeg ikke den Tankebetning. For det Første var jeg jo kun eet Medlem af Mindretallet dengang og ligeledes kun eet Medlem af det store Tal af Thingets Medlemmer, der fulgte Mindretallet, og for det Andet forholdt det sig ikke som med Sernbanerne i Vestjylland, hvortil det ærede Medlem henviste; thi medens der var en Lov for, at disse skulle være færdige inden en vis Tid, saa kunde man med Hensyn til den botaniske Høve, naar det viste sig, at der var indtraadt Fordyring af Priserne for Materiale og Arbeide, have set Tiden an i nogle Aar. I alt Fald er der ikke nogen Sammenligning mellem det Ansvar, et Medlem af Thinget kan paadrage sig, og det Ansvar, som den samlede Regering kan paadrage sig. Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Anfær) har igjen i Dag henvist til, at Flertallet vilde gennem sine Forslag indskrænke den høiere Undervisning for de Uformuende; i det Mindste opfatter jeg det ærede Medlem saaledes, at Resultatet af vore Bestræbelser efter hans Mening skulle blive en Indskrænkning af Udgangen for de Uformuende til den høiere Undervisning. Jeg vilde beklage, hvis dette virkelig skulle vise sig at være Tilfældet, thi Hensigten med vore Bestræbelser er netop den modsatte; vi tro, at der netop aabnes en større Udgang for Uformuende til de forskjellige Anstalter, saafremt vor Opfattelse af Forholdene bliver den gjældende. Medens jeg er inde herpaa, vil jeg blot sige til det ærede Medlem for Holbæk Amts 3die Valgkreds (Dinesen), at han vilde have gjort mig en Tjeneste ved med Tal at føre Bevis for sin Indvending mod mine Oplysninger angaaende Forholdet mellem Folkehøjskolernes Elevantal og Befolkningens Antal. Det ærede Medlem undlod viselig dette, og han vilde vistnok ogsaa være kommen lidt uheldig fra sit Forsøg. De fire Aars Gjennemsnit vil vistnok svare til den virkelige Gjennemsnitsalder paa Højskolerne; gaar man høiere op i Aldersklassen, bliver Procenttallet for Besøget endnu større, fordi Tallet paa Personer i Aargangen aftager. Hvis Gjennemsnitsalderen er noget høiere, end jeg har nævnt, nemlig 19½ Aar, bliver Procenten ikke ubetydelig større. Med Hensyn til Forholdet af Skolepengene ved Seminarierne, da tog den høitagede Minister feil, naar han troede, at et Par Medlemmer havde talt imod vort Forslag. Net, det ærede Medlem for Morsø er Medforslagsstiller, ligesom han har været det tidligere, og det er navnlig for at faae ham med, at Forslaget er kommet til at se ud, som det ser ud. Det var kun det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds, der havde udtalt sig imod Forslaget i Overensstemmelse med hans tidligere Udtalelser. Kun ved et Forslag som vort bliver det muligt at faae en saadan Stilling for de private Skoler, der uddanne Lærere, at de kunne føre deres Sverv til et lykkeligt Resultat. Angaaende Veile Skole udtalte det ærede Medlem for Thisted